

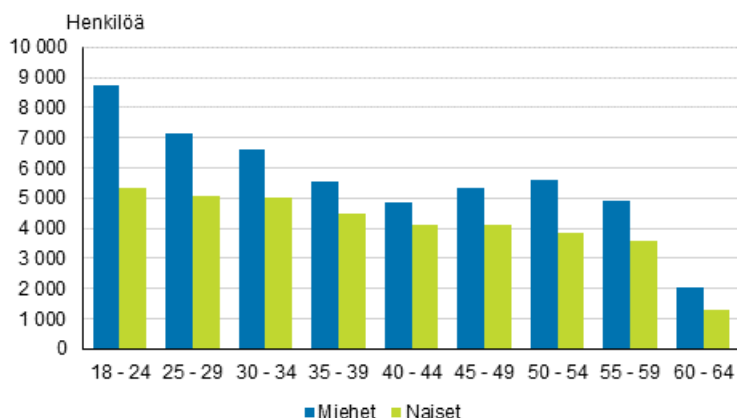
Työssäkäynti 2015

Pääasiallinen toiminta ja ammattiasema

Vuonna 2015 työllistyi 88 000 työtöntä

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 18–64-vuotiaita työllisiä oli vuoden 2015 lopussa 2 231 000 ja työttömiä 375 000. Vuoden 2014 työttömistä noin 88 000 työllistyi vuonna 2015, 3 300 heistä työllistyi yrittäjäksi. Taloudellinen huoltosuhte heikentyi edellisestä vuodesta kahdella henkilöllä; vuonna 2015 sataa työssäkäyvää kohden oli 143 ei-työssäkäyvää henkilöä.

Vuonna 2015 työllistyneet työttömät iän ja sukupuolen mukaan

Vuoden 2014 työttömistä 88 000 työllistyi vuoden kuluessa

Vuonna 2014 työttömänä olleista henkilöistä työllistyi vuoden 2015 aikana noin 24 prosenttia: 88 000 henkilöä (liitetaulukko 1). 18–24-vuotiaita työllistyi vuonna 2015 yhteensä 14 000. Vanhemmissa ikäluokissa työllistyminen oli vähäisempää: esimerkiksi 55–64-vuotiaista työllistyi vuonna noin 13 prosenttia.

Sukupuolten välillä ei ole suuria eroja työllistyneiden osuudessa: naisilla osuus on 24,3 prosenttia, ja miehillä osuus on ainoastaan 0,2 prosenttiyksikköä pienempi.

Yrittäjäksi työllistyminen oli vähäistä alle 25-vuotiailla työttömillä

Työllisistä 18–64-vuotiaista yrittäjiä oli 232 000, heistä noin 3 300 henkilöä oli vuonna 2014 ollut työttömänä. Määrällisesti yrittäjiksi työllistyneitä työttömiä oli enemmän kuin edellisellä vuonna, mutta

yrittäjäksi työllistyneiden osuus laski, sillä vuonna 2015 työllistyneistä työttömistä 3,7 prosenttia työllistyi yrittäjiksi ja edellisvuonna yrittäjiksi työllistyi 4,1 prosenttia.

Yrittäjäksi ryhtyminen oli yleisintä 35–49-vuotiailla (noin 5 % työllistyneistä). Vanhemmilla ikäryhmillä työttömyydestä yrittäjäksi siirtyminen oli harvinaisempaa: 50 vuotta täyttäneistä työllistyneistä 3,9 prosenttia työllistyi yrittäjiksi vuonna 2015.

Yrittäjiksi työllistyneiden 18–64-vuotiaiden osuus kaikista vuonna 2015 työllistyneistä iän mukaan, %

Ikä	Kaikki työllistyneet, lkm ¹⁾	Yrittäjiksi työllistyneet, lkm ¹⁾	Yrittäjiksi työllistyneiden osuus, %
18 - 24	14 073	176	1,3
25 - 29	12 215	379	3,1
30 - 34	11 617	511	4,4
35 - 39	10 040	504	5,0
40 - 44	8 964	436	4,9
45 - 49	9 455	465	4,9
50 - 54	9 452	429	4,5
55 - 59	8 502	316	3,7
60 - 64	3 344	95	2,8

1) Edellisenä vuonna työttömänä olleet

Työttömillä nuorilla yrittäjäksi ryhtyminen oli myös harvinaista: 18–24-vuotiaista työttömistä 1,3 prosenttia työllistyi yrittäjiksi ja kaikista alle 30-vuotiaista työllistyneistä vain 2,1 prosenttia työllistyi yrittäjäksi. Vuonna 2015 yrittäjinä toimi noin 17 300 alle 30-vuotiaasta henkilöä, mikä oli 7,4 prosenttia kaikista yrittäjistä. Alle 30-vuotiaista työllisistä suurin osa oli palkansaajia, sillä ainoastaan 3,9 prosenttia heistä toimi yrittäjinä.

Palkansaajia siirtyi yrittäjiksi noin 15 000

Vuonna 2015 yrittäjiksi ryhtyi noin 15 000 palkansaajaa, 2 000 opiskelijaa, 430 eläkeläistä ja muut työvoiman ulkopuolella olevat -ryhmästä 2 700 henkilöä. Työttömistä, palkansaajista ja muut työvoiman ulkopuolella olevat -ryhmään kuuluvista eniten yrittäjäksi ryhtyi 30–34-vuotiaita (liitetaulukko 2).

Siirtymät eri pääasiallisen toiminnan luokista yrittäjäksi vuosien 2014 ja 2015 välillä

Pääasiallinen toiminta vuonna 2014	18–64-vuotiaita yrittäjä vuonna 2015
Palkansaajat	14 863
Työttömät	3 311
Opiskelijat	2 029
Eläkeläiset	427
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	2 704
Yhteensä	23 402

Alle 30-vuotiaista noin 5 500 siirtyi vuonna 2015 yrittäjäksi. Palkansaajia näistä oli noin 3 000, opiskelijoita 1 200, työttömiä 560 sekä pääasialliselta toiminnaltaan muihin työvoiman ulkopuolisiin kuuluneita 520.

Sisällys

1. Taloudellinen huoltosuhte oli 143 vuonna 2015.....	4
1.1 Koko väestössä työllisiä oli 2 256 000 ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia yhteensä 3 230 000. 4	
1.2 Matalimmat taloudelliset huoltosuhteet olivat maakunnissa Ahvenanmaa, Uusimaa ja Pohjanmaa	5
1.3 Eläkeläisten osuus suurin maakunnassa Etelä-Savo	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Siirtymät pääasiallisen toiminnan luokissa vuosien 2014 ja 2015 välillä.....	7
Liitetaulukko 2. Yrittäjäksi vuonna 2015 siirtyneet 18–64-vuotiaat vuoden 2014 pääasiallisen toiminnan ja iän mukaan.....	7

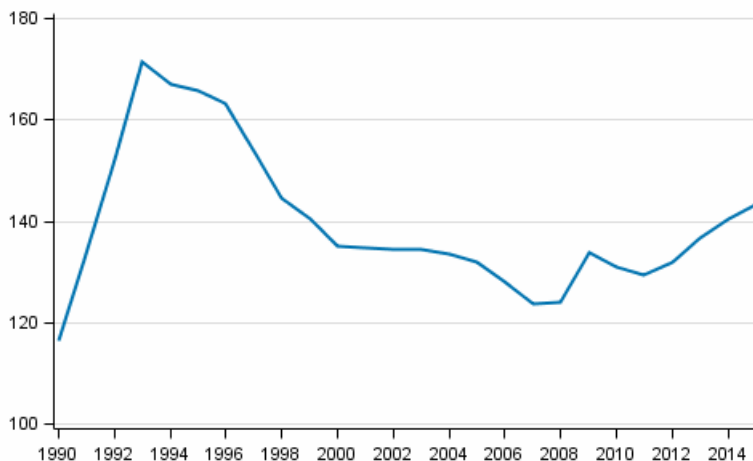
Kuviot

Kuvio 1. Taloudellinen huoltosuhte vuosina 1990–2015.....	4
Kuvio 2. Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan vuosina 1990–2015.....	5
Kuvio 3. Taloudellinen huoltosuhte maakunnittain 2015.....	5
Kuvio 4. Eläkeläisten osuus maakunnittain vuonna 2005 ja 2015.....	6
Laatuseloste: työssäkäyntitilasto.....	8

1. Taloudellinen huoltosuhde oli 143 vuonna 2015

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston tietojen mukaan taloudellinen huoltosuhde oli 143 vuonna 2015. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2015 sataa työssäkäyvää henkilöä kohti oli 143 ei-työssäkäyvää henkilöä. Vuonna 2014 huoltosuhde oli 141. Työssäkäyviä 18–64-vuotiaita henkilöitä oli yhteensä 2 231 000 vuonna 2015. Luku laski vuodesta 2014, jolloin työssäkäyviä oli 2 249 000. Palkansaajia oli 2 000 000 sekä yrittäjiä 232 000. Työttömiä henkilöitä oli 375 000 ja työvoiman ulkopuolella olevia väestössä oli 2 856 000.

Kuvio 1. Taloudellinen huoltosuhde vuosina 1990–2015

Taloudellisella huoltosuhteella tarkoitetaan työllisten lukumäärän suhdetta työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työvoiman ulkopuolisiksi lasketaan 0–14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat.

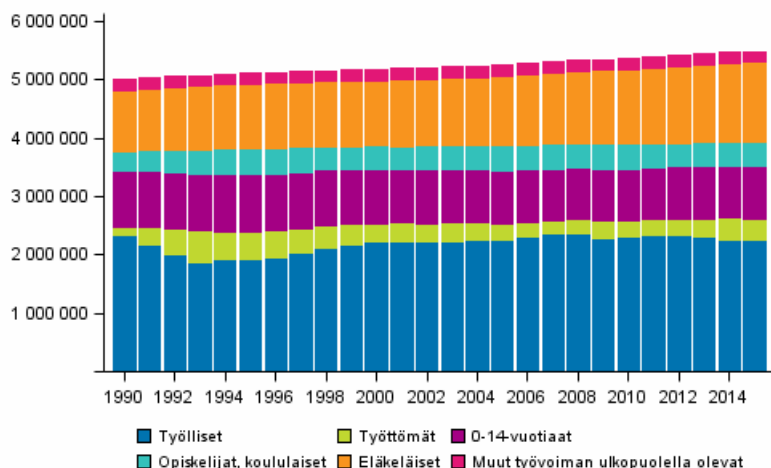
Työllisten lukumäärän noustessa suhteessa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrään, taloudellinen huoltosuhdeluku laskee. Vastaavasti työttömien tai työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärän kasvaessa suhteessa työllisten määrään, huoltosuhdeluku kasvaa. Taloudellisen huoltosuhteen vaihteluun voivat vaikuttaa esimerkiksi eläkeläisten määrän kasvu ja työllisyystilanne. Taloudellisessa huoltosuhteessa on esiintynyt suurta vaihtelua viimeisten vuosikymmenien aikana. 1990-luvun laman aikana taloudellinen huoltosuhde oli korkealla. Korkeimmillaan taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 1993, jolloin sataa työllistä henkilöä kohden löytyi 172 ei-työllistä henkilöä. Matalimmillaan taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 1989 (112).

1.1 Koko väestössä työllisiä oli 2 256 000 ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia yhteensä 3 230 000

Vuonna 2015 työttömänä oli 375 000 henkilöä. Työttömien määrä kasvoi edellisvuodesta 12 000 henkilön verran. Työelämän ulkopuolella olevista oli eläkeläisiä 1 368 000, opiskelijoita ja koululaisia 412 000, 0–14-vuotiaita 896 000 ja varusmiehiä ja siviilipalvelusmiehiä 7 600.

Työssäkäyntitilaston mukaan työttömyysaste oli 14,4 prosenttia vuonna 2015. Edellisvuodesta työttömyysaste kasvoi 0,5 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste oli naisilla 12,5 prosenttia ja miehillä 16,2 prosenttia. Työttömyysaste kuvaa työttömien prosenttiosuutta työvoimasta, eli työllisistä ja työttömistä.

Kuvio 2. Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan vuosina 1990–2015

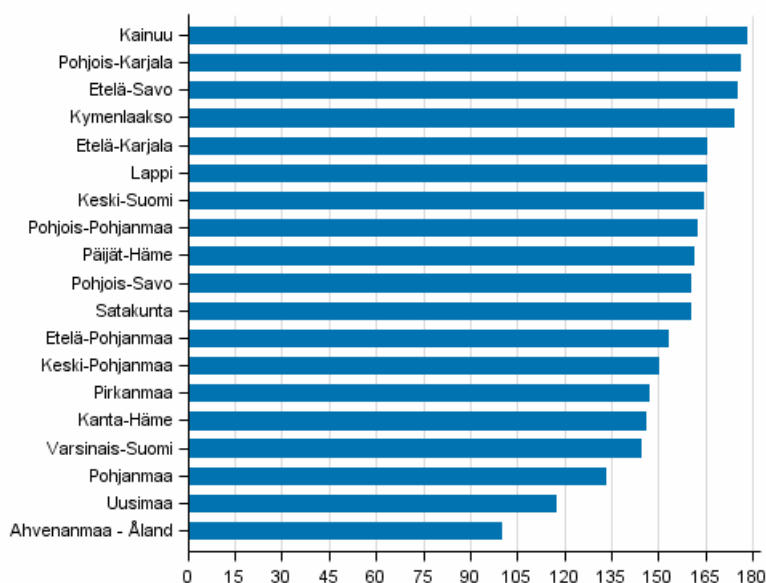

Taloudellisen huoltosuhteen heikentymiseen vaikuttaa työttömien osuuden lisäksi väestön ikääntyminen ja tätä kautta eläkeläisten määrä. Vuonna 2015 Suomessa oli 1 368 000 eläkeläistä. Vuonna 2014 eläkeläisiä oli 1 348 000. Eläkeläisten määrä kasvoi vuodessa 20 000 henkilöllä.

1.2 Matalimmat taloudelliset huoltosuhteet olivat maakunnissa Ahvenanmaa, Uusimaa ja Pohjanmaa

Ahvenanmaalla taloudellinen huoltosuhte oli matalin maakuntien välisessä vertailussa vuonna 2015. Maakunnassa oli sataa työssäkäyvää kohti 100 työtöntä ja työelämän ulkopuolella olevaa henkilöä. Ahvenanmaalla työllisenä oli 14 200 ja työttömänä 620 18–64-vuotiasta henkilöä. Maakuntatasolla taloudellinen huoltosuhte oli matala myös Uudenmaan maakunnassa, jossa taloudellinen huoltosuhte oli 117 sekä Pohjanmaalla, jossa taloudellinen huoltosuhte oli 133. Korkeimmat taloudelliset huoltosuhteet vuonna 2015 olivat maakunnissa: Kainuu (178), Pohjois-Karjala (176) ja Etelä-Savo (175). Kainuussa työllisiä oli 26 800 ja työttömänä oli 6 100 18–64-vuotiasta henkilöä. Työttömyysaste oli vuonna 2015 korkein Kymenlaaksossa (18,6 %) ja matalin Ahvenanmaan maakunnassa (4,2 %).

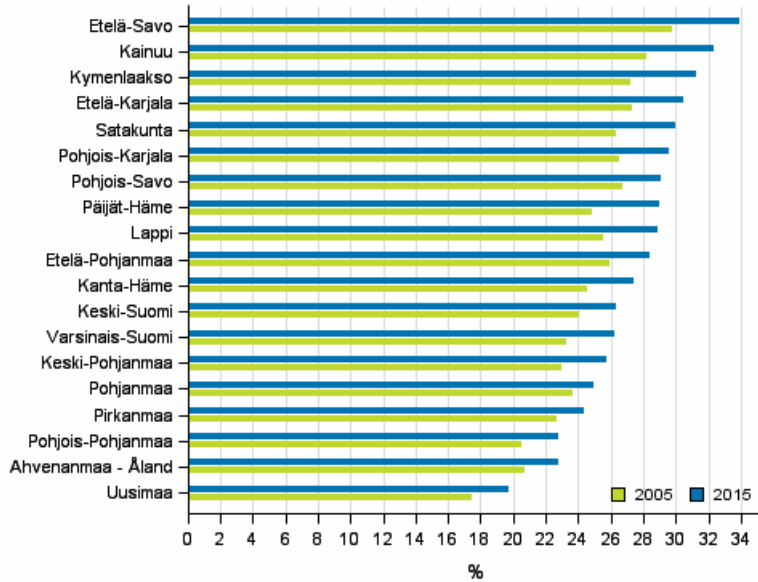
Kuvio 3. Taloudellinen huoltosuhte maakunnittain 2015

1.3 Eläkeläisten osuus suurin maakunnassa Etelä-Savo

Eläkeläisten määrän kasvu näkyy kaikissa maakunnissa. Eläkeläisten osuudessa on suurta vaihtelua maakuntien välillä. Eläkeläisten osuus maakunnan väestöstä oli vuonna 2015 korkein Etelä-Savon maakunnassa (33,8 %) ja pienin maakunnassa Uusimaa (19,6 %). Etelä-Savossa oli vuonna 2015 eläkeläisiä 50 800, Uudellamaalla eläkeläisiä oli 317 000.

Kuvio 4. Eläkeläisten osuus maakunnittain vuonna 2005 ja 2015

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Siirtymät pääasiallisen toiminnan luokissa vuosien 2014 ja 2015 välillä

Pääasiallinen toiminta 2014	Pääasiallinen toiminta 2015					Yhteensä
	Työllinen	Työtön	Opiskelija	Eläkeläinen	Muut ¹⁾	
Työllinen	2 041 909	100 946	41 536	56 347	25 167	2 265 905
Työtön	87 865	203 177	24 055	14 479	30 732	360 308
Opiskelija	83 373	36 220	265 393	2 537	23 444	410 967
Eläkeläinen	8 026	1 666	1 386	1 287 896	622	1 299 596
Muut ¹⁾	26 927	28 855	75 174	6 489	930 456	1 067 901
Yhteensä	2 248 100	370 864	407 544	1 367 748	1 010 421	5 404 677

1) Muut: 0–14–vuotiaat, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet ja muut työvoiman ulkopuolella olevat

Liitetaulukko 2. Yrittäjäksi vuonna 2015 siirtyneet 18–64-vuotiaat vuoden 2014 pääasiallisen toiminnan ja iän mukaan

Ikä	Pääasiallinen toiminta vuonna 2014			
	Palkansaajat	Työttömät	Opiskelijat	Muut työvoiman ulkopuolella olevat ¹⁾
18 - 24	1 032	176	749	261
25 - 29	1 966	379	461	325
30 - 34	2 453	511	307	482
35 - 39	2 376	504	182	434
40 - 44	1 969	436	120	322
45 - 49	1 730	465	91	319
50 - 54	1 591	429	72	334
55 - 59	1 150	316	35	393
60 - 64	596	95	12	329

1) Muut työvoiman ulkopuolella olevat: varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset ja muut työvoiman ulkopuolella olevat

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samoina vuodesta 1987 lähtien.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, toimialajakauma, ammatti, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esimerkiksi postinumeroalueet, karttaruudut ja kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet). Tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta työlliseen työvoimaan kuuluville on saatavilla väestölaskentavuosilta vuodesta 1970 viisivuotisivälein, vuodelta 1993 sekä vuodesta 2004 lähtien vuosittain.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkeivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten palveluksessa oleville sekä ammatin määrittämisessä järjestäytymättömille yrityksille.

Yhteensä lopullisen työssäkäyntitilaston tilastotiedoston valmistamisessa käytetään noin 40 eri rekisterin tai tietoaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- Kelan ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista

- ammattitiedonkeruu vähintään neljä henkeä työllistävälle järjestäytymättömille yrityksille

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaiset tiedot. Päättelysääntöjen muodostamisessa on käytetty apuna aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi siinä tapauksessa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöstä rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin kaksi prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä, kumpi tieto oli oikea. Esimerkiksi useampaa työtä tekevä ilmoitti lomaketiedustelussa pääasialliseksi työksensä eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädyttiin. Työssäkäyvä opiskelija tuli määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse olisikin jättänyt työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona. Myös vuosien 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimukset perustuivat työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta sitä, miten hyvin menetelmät tuottavat yksikkötasolla samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla, eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelija joutuu tekemään päätöksen ristiriitaisen informaation pohjalta, kun taas rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus: kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, mutta saman informaation omaavat henkilöt voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet).

Ennakkotiedot valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 14 kuukautta, työpaikkatiedot 21 kuukautta ja ammatti ja sosioekonominen asema noin 22 kuukautta viiteajankohdan jälkeen.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internetsivuilla maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään erityisselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987–2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000–2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia tietoja ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Esimerkiksi toimialaluokitus on muuttunut vuosina 1993, 2001 ja 2007 ja ammattiluokitus vuosina 1995 ja 2010. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa. Tilastossa käytettävät luokitukset ja luokitusten väliset avaimet löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilla <http://www.tilastokeskus.fi/luokitukset>.

Myös muutokset lainsäädännössä vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen. Vuoden 1998 alusta tuli voimaan niin sanottu pätkätyölaki, jolloin myös lyhyet työsuhteet tulivat eläkevakuutuksen piiriin. Tämä lisäsi työllisten määrää jonkin verran.

Vuodesta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin kuuluvat 18–67-vuotiaat. Työeläkevakuutuksen vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja jatkuu sen kuukauden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 68 vuotta. Ennen vuotta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin henkilöt kuuluivat jo 14 vuoden iästä lähtien. Tämä näkyy työssäkäyntitilastossa vuodesta 2005 alkaen nuorten työllisyyden vähenemisenä ja opiskelijoiden määrän kasvuna. Alaikäisten työssäkäyntiä ei pystytä rekisteritietojen perusteella luotettavasti tilaamaan.

Apurahansaajat on vuoden 2009 alusta lähtien vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) mukaisen lakisääteisen työeläketurvan piiriin, minkä seurauksena heidät määritellään yrittäjiksi.

Vuoden 2010 tilastosta lähtien yrittäjien määrittelyssä otetaan huomioon yrittäjätulojen lisäksi myös henkilöverotuksessa palkkatuloihin kuuluva niin sanottu yrittäjäpalkka (YEL-/MYEL-vakuutetun yrittäjän palkka), jota yrittäjänä toimiva voi saada esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömiehenä, kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja osakeyhtiön johtavassa asemassa toimivana osakkaana. Jos henkilö toimii vuoden viimeisellä viikolla sekä yrittäjänä että palkansaajana, henkilö määritellään yrittäjäksi, jos hänen yhteenlasketut yrittäjätulonsa ja -palkkansa ovat suuremmat kuin muut palkkatulot, ja päinvastoin. Yrittäjäpalkan huomioiminen yrittäjien määrittelyssä lisäsi yrittäjien määrää noin 3 300 henkilöllä vuoden 2010 tilastossa.

Vuosina 2010–2011 yrittäjien määrä nousi koko maassa 9 600:lla. Nousuun vaikutti se, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkelain yrittäjämäärittelmä laajeni vuoden 2011 alusta. Yrittäjäksi määritellään osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia yrityksen osakkeista tai jolla on yksin yli 30 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla on muussa yhteisössä vastaava määräämisvalta. Aiemmin raja oli 50 prosenttia.

Varusmiespalvelusajan ja siviilipalveluksen kestoa lyhennettiin 15 vuorokaudella 1.2.2013 (lait asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain muuttamisesta). Lakiuudistuksen myötä iso osa asevelvollisista kotiutuu palveluksesta ennen joulua, eikä siten ole työssäkäyntitilaston viiteajankohtana (vuoden viimeisellä viikolla) enää varusmies- tai siviilipalveluksessa. Uudistuksen seurauksena asevelvollisten määrä väheni vuosina 2012–2013 lähes 9 400:lla.

Työttömyyseläkkeellä olevien määrä on vähentynyt voimakkaasti 2000-luvun lopusta lähtien. Työttömyyseläkkeitä ei ole myönnetty vuoden 2011 jälkeen.

Vuoden 2013 tilastosta alkaen toimialaluokkaan 97000 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina tilastoitiin työllisiä aiempaa kattavammin. Tilastovuonna 2013 toimiala 97000 kasvoi lähes 7 600 työllisellä. Jos henkilöt olivat edellisvuonna työllisiä, yleisin aiempi toimiala oli tuntematon.

Palkansaaajien päättelyssä käytettäviä palkka- ja yrittäjätulojen käsitteitä laajennettiin vuonna 2014. Käytettävät määritelmät vastaavat nyt tulonjaon kokonaistilaston vastaavia tulokäsitteitä.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteri- ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin edellä mainittujen luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön taloudellisesta toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Ammattitietoja koskevia tilastoja julkaistaan Tilastokeskuksessa työssäkäyntitilaston lisäksi myös palkkatilastoissa ja työvoimatutkimuksessa. Palkkatilaston ammattitiedot ovat työssäkäyntitilaston ammattitiedon tärkein tiedonlähde, joten tiedot ovat melko lähellä toisiaan. Palkkatilaston tiedoista puuttuvat kuitenkin yrittäjät, yritysten ylin johto, alle viisi henkeä työllistävät yritykset sekä yritykset, joiden päätoimialana on maa-, metsä- tai kalatalous. Työssäkäyntitilaston ja työvoimatutkimuksen ammattitiedot tulevat eri lähteistä ja koskevat eri ajanjaksoja – työvoimatutkimus tehdään kuukausittain, kun työssäkäyntitilaston viiteajanjakso on vuoden viimeinen viikko. Myös tilastojen käyttämät käsitteet poikkeavat hieman toisistaan. Esimerkiksi työssäkäyntitilastossa yrittäjistä luokitellaan johtajiksi ainoastaan ne, joiden yrityksen koko on yritysrekisterin mukaan vähintään 5 henkilötyövuotta, muuten yrittäjien ammatit määritellään yrityksen toimialan mukaan muihin ammattien pääryhmiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. TEM:n työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu TEM:n työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja TEM:n luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Lisätietoja

Netta Hiitola 029 551 3552
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

info@stat.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-5528 (pdf)